

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 36 fr., pe șase luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Sortisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 221.

Duminică 18 (30) Noemvre

1884.

BrașovŪ, 17 (29) Noemvre

Nu mai încape îndoială, că de când cu întrederea dela Skiernevice, unde a datŭ mâna împăratulŭ Franciscŭ Iosifŭ cu Țarulŭ Rusiei, Slavii Austro-Ungariei au câștigatŭ noue speranțe pentru realizarea dorințelorŭ și aspirațiilor lorŭ. Precum vedŭ Germanii Austriei în alianța cu Germania o garanție mai multă pentru propria lorŭ naționalitate, tocmai așa privescŭ și Slavii la amicitia monarhiei cu Rusia ca la o garanție pentru neîmpedecata dezvoltare a naționalității lorŭ, fiind-că se admite, că Slavii din întru nu mai potŭ fi persecutați, pe câtă vreme Austro-Ungaria va trăi în bună amicitia cu marele imperiu slavŭ dela nordŭ.

Slavii Austro-Ungariei au simpatii mari pentru Rusia, începândŭ dela Cehii Boemiei până la Sârbii din Ungaria. Acesta nu se pŭte negă. Altă este însă cestiunea decă există în adevărŭ în sînulŭ lorŭ tendințele acele panslavistice, cari li se impută, mai alesŭ din partea Ungurilorŭ și cari ar avé de scopŭ chiar distrugerea monarhiei și unirea tutnrorŭ Slavilorŭ cu împărația Țarilorŭ.

Decă ar esistă o asemenea conjurațiune panslavistă, credemŭ că ea s'ar fi descoperitŭ până acum, dér deorece nu se pŭte descoperi nimicŭ, se vede că asemenea agitațiuni periculoase panslaviste nu esistă, ci suntŭ timbrate numai cu acestŭ nume mișcările naționale de sine stătătoare ale Slavilorŭ, cari nu convinŭ celorŭ ce credŭ că au confiscatŭ numai în favoarea naționalității lorŭ proprie totă libertatea și tŭte drepturile.

Era mare mirare decă față cu demonstrațiunile din Croația nu s'ar fi vorbitŭ în presa maghiară nimicŭ despre agenți secreți rusești și despre bani rusești. „Pesti Naplo“ susține acum până și aceea, ca însuși episcopulŭ Strossmayer ar lucră, ceea ce lucră pentru Croați, în urma unorŭ inspirațiuni rusești. Las' că pe Starcevicianŭ îi declară de cumpărați de către comitetele secrete rusești, adaugândŭ că și organulŭ lorŭ „Sloboda“ este subvenționată cu bani rusești.

Caracteristică e observarea lui P. Naplo, că cu tŭte rublele rusești, ce le-ar căpăta Starcevicianii, organulŭ lorŭ n'ar mai avé acum nici cu ce să-și plătescă telegramele. Nu înțelegemŭ cum se pŭte potrivi acestŭ faptŭ cu afirmațiunea ce-o face același diarŭ, că Starcevicianii primescŭ bani rusești. Decă ar fi așa, atunci n'ar avea înțelesŭ ca tocmai acum să i se retragă subvențiunea organului „Sloboda.“

Se înțelege că noi nu putemŭ sci ce se întâmplă în secretŭ prin Croația și ce influințe joacă p'acolo, dér mai probabilă ni se pare părerea acelora, cari dicŭ, că decă pŭte fi vorba de influințe secrete în Croația, atunci aceste vinŭ dela Viena și nu dela Petersburg.

Decă Croații ca Slavii au simpatii pentru naționalii lorŭ din Rusia, acesta nici nu li se pŭte luă în nume de rău. Dér ni se pare că ei își iubescŭ prea multŭ propria lorŭ libertate și independență, de câtŭ ca să doréscă a se contopi vr'odată cu Rusia.

Faptŭ neconstentabilŭ este și rămâne că sîmțulŭ de emancipare e ađi fŭrte dezvoltatŭ la poporulŭ croatŭ și că fŭrte multŭ a contribuitŭ la acestă purtare guvernului ungurescŭ.

Mișcarea de emancipare și de eliberare a Slavismului din Austro-Ungaria însă nu se mărginesce numai la Croația, ci mai are încă unŭ propagatorŭ puternicŭ în Cehii Boemiei.

Pe când în Agramŭ se serbeză inaugurarea misiunii culturale sudslavice în Orientŭ, la Praga este primitŭ în modulŭ celŭ mai entusiasticŭ compozitorulŭ imnului naționalŭ „Susŭ Slavilorŭ“ (Hei Slovane). În discursulŭ ce i s'a adresatŭ la primire se đice: „Te salutămŭ din nou în Praga, care în fine a devenitŭ earăși slavă. Fi convinsŭ că speranța ce ai avutŭ o odinioară în puterea slavă a națiunii s'a împlinitŭ, și că suntemŭ și voimŭ să fimŭ Slavi.“

Slavii Austro-Ungariei privescŭ ađi cu speranță și cu încredere în viitorŭ. Mișcarea lorŭ este pentru unii unŭ exemplu de a nu se descuragiă în lupta pentru drepturile și libertatea națională, ér pentru alții este unŭ memento gravŭ, ca să nu întindă prea tare cŭrda inimicițilorŭ, ci în locŭ de a totŭ suspiționa și acusa, să caute mai bine a potoli foculŭ urei și a-și câștiga amici pentru vremuri grele.

O declarațiune a d-lui Mocsary.

Distinsulŭ deputatŭ și fruntașŭ alŭ partidei independentilorŭ din dieta ungară, d-lŭ Ludovicŭ Mocsary, ne adreséză o scrisore, pe care cu plăcere ne grăbimŭ a-o publică. Eată-o:

Budapesta, 25 Noemvre 1884.

Onorate d-le Redactorŭ!

Abia acum sunt în pozițiune de a cunoște cuprinsulŭ acelu articolŭ apărutŭ în „Gazeta Transilvaniei“ dela 13 (25) Octomvre, care se ocupă cu modesta mea persoană și anume cu cele ce le-așŭ fi đisŭ eu către corespondentulŭ diarului „Narodni Listy.“

Abstrăgândŭ dela tŭte celelalte, aflu de lipsă în interesulŭ adevărului de a rectifică afirmările eronate ale d-lui corespondentŭ. Nu m'am exprimatŭ către dînsulŭ cu nici unŭ cuvântŭ, că așŭ află de lipsă, ca în potriva Românilorŭ să se ia măsuri energice séu chiar excepționale de-ale lui Tisza; nici nu am vorbitŭ anume despre Români; inaugurarea politice energice am declaratŭ de necesară în contra turburărilorŭ croate, peste totŭ față cu afacerile croate; am accentuatŭ, că trebuie să pășimŭ cu energiă în deosebi contra acelei politice tradiționale austriace, care de o jumătate de seculŭ sumută pe Croați asupra Ungariei.

Mi aducŭ fŭrte bine aminte, că acesta a fostŭ esența cuprinsului declarărilorŭ mele. Cu corespondentulŭ diarului „Narodni Listy“ numai despre afacerile croate am vorbitŭ mai pe largŭ și, încâtŭ m'am pronunțatŭ asupra naționalitățilorŭ din Ungaria, vederile mele cu privire la acestea n'au pututŭ fi deosebite de acelea, pe care le-amŭ manifestatŭ mai înainte, mai alesŭ la 1879, pentru că de atunci nici-decum nu s'au schimbatŭ. D-lŭ corespondentŭ, probabilŭ, că din erŭre a schimbatŭ declarările mele cu acelea, pe cari le-a audítŭ dela alții. Nu voiŭ să presupunŭ că a făcutŭ o cu intențiune.

Rugându-vé ca să binevoiți a publică ocașionalŭ în stimata d-vŭstră lŭiă acestă rectificare, suntŭ cu stimă alŭ d-vŭstră.

plecatŭ servŭ.

Mocsary Lajos.

În articolulŭ, de care face mențiune d. Mocsary, ne amŭ fostŭ exprimatŭ mirarea, că d-sa, după cum relatase corespondentulŭ fŭiei cehice, a accentuatŭ necesitatea unei politice energice în contra Românilorŭ. Cunoșteamŭ atitudinea moderată și înțeleptă de mai înainte a d-sale și sciamŭ, că d-sa a fostŭ singurulŭ Maghiarŭ, care la 1879 și-a ridicatŭ vocea în contra planului de maghiarisare forțată a scŭlelorŭ nŭstre populare. De aceea vedândŭ afirmările memoratului corespondentŭ reproduse și de foile maghiare, fără nici o rectificare, am scrisŭ între altele:

„...Să fie ŭre așa de mare demoralizarea, ce a pro-

pusŭ o între Unguri îngâmfarea de putere, încâtŭ și Mocsary să doréscă întrebuițarea forții în contra Românilorŭ?..

Ne pare fŭrte bine, că acum însuși d-lŭ Mocsary vine și ne declară, că relatările corespondentului fŭiei cehice au fostŭ eronate și neesacte și că d-sa nu și-a schimbatŭ întru nimicŭ vederile exprimate la 1879, când a admoniatŭ pe conaționalii séi, ca să se feréscă de a întrebuiță forța în contra naționalitățilorŭ nemaghiare și nici măcarŭ intențiunea de a face acestă să n'o arate, ci să recunoscă odată cu toții că suntemŭ unŭ statŭ poliglotŭ.

Declarațiunea ce d-lŭ Mocsary o adreséză diarului nostru într'unŭ momentŭ, când în urma nenorocitei porniri a celorŭ dela guvernŭ amŭ ajunsŭ a fi amenințați și huiduiți pe tŭte cărările, pentru că ținemŭ la naționalitatea nŭstră, va contribui numai de a înalța stima, de care se bucură înaintea nŭstră pentru curagiulŭ opiniunilorŭ sale.

CRONICA POLITICĂ.

„Pesti Naplo“ publică nisce comunicări din Agramŭ, în care se invinuesce episcopulŭ Strossmayer, că agitéză în contra maghiaronilorŭ. Planulŭ episcopului d'a se strămuta resturile mortuare ale fostului Banŭ Jellacic în noulŭ mausoleu familiarŭ în Novidvori, en care ocașione se se facă o serbare națională, e consideratŭ ca unŭ mijlocŭ de agitațiune. Mai departe i se comunică fŭiei ungurescŭ, că Starcevicianii, în timpulŭ ultimelorŭ alegeri, ar fi fostŭ sprijiniți de comitete rusești cu bani trimiși prin Cattaro și Ragusa și că însuși Strossmayer sprijinesce materialŭ organulŭ starcevicianŭ „Sloboda.“ Aceste comunicări lŭia ungurescă pretinde a le avé de la o persoană, care mulți ani a statŭ în intime legături cu partida starceviciană. Numai jumătate din edițiunea „Slobodei“ se trimite la abonați; séracii, studenții și preparandiștii o primescŭ gratisŭ; profesorii pentru jumătate prețulŭ. Acestă s'ar fi doveditŭ prin spusele primitivelorŭ fŭiei. Aceste fapte se đice, că stau în legătură cu călătoria din anulŭ trecutŭ a lui Folnegovicŭ la Strossmayer și cu excursiunea lui Pilepicŭ în Rusia.

După ce „Pesti Naplo“ mai comunică încă câteva scrii „fiorose“ ca cele de susŭ, face propunerea, ca Strossmayer să se destitue, înlocuindu-se cu o persoană mai de încredere.

„Magna petis“ „Pesti Naplo!“ đice-vorŭ Croații.

În discursulŭ, ce l'a ținutŭ Bismarck în Reichstag cu ocașionea desbaterii propunerii privitoare la diurnele deputațilorŭ, a đisŭ că îlŭ surprinde faptulŭ, că în propunere suntŭ subscriși atâția berlinezi, cari, după cum crede dînsulŭ, au mai puțină trebuință de diurne; ei nu trebuie să-și părăsescă familiile, nu trebuie să renunțe la afacerile lorŭ, nu trebuie să jertfescă nici timp nici bani. Apoi adresându-se democrațilorŭ sociali, le đise că ar dori să-i presinte unŭ tablou despre viitorŭ după planurile lorŭ, să-i arate cum se face. Acum, đise cancelarulŭ, suntŭ 25 la numărŭ, și le mai dă încă o duzină de locuri în Reichstag, numai să pășescă cu constituțiunea lorŭ, să-i zugrăvescă pe masă „Eldorado“ alŭ lorŭ. Uneori se subscrie acte ce nu se cunoscŭ, chiar eu, cancelarulŭ, face uneori acestă. Democrația rocială și dă aerŭ de profetŭ, fără să-și arate fața.

„Vași da în întreprindere o provincia, đise cancelarulŭ, ca s'o administrați! Democrația socială are să fie unŭ Mene Tekel pentru clasele posesóre... Da, admitŭ încâtva, că decă n'amŭ avé democrația socială, n'amŭ fi făcutŭ marele progrese pe calea reformei sociale. Frica a contribuitŭ în parte la acestă. Într'atâta democrația socială a fostŭ unŭ bunŭ elementŭ. (Fŭrte adevăratŭ! În stînga). Ei, vedeți, aici ne-amŭ înțelesŭ în fine. (Iaritate). Diurnele suntŭ pentru berlinezi unŭ curatŭ adausŭ la léfa lorŭ.... Eu suntŭ de părere, că unŭ deputatŭ, care primesce diurne dintr'unŭ isvorŭ órecare, își perde prin acestă calificațiunea sa ca deputatŭ.... (Oho! în stînga). Jurații săptămâni întregi stau în hotelulŭ unui orașŭ micŭ fără diurne, până când suntŭ chemați, și apoi nici nu depinde de ei, ca să devină séu nu jurați. Eu stau aci, ca

de cari veți avea nevoie spre a cunoaște situațiunea lucrărilor care se urmăresc cu activitate. Răspunzându dorințelor espre de reprezentanții țerei în sesiunea trecută, guvernul a putut da mai multora din liniile votate lărgimea normală, fără a trece peste creditele alocate. În anul viitor, sperăm că cele mai multe din aceste linii vor fi date în circulație.

Grija însă cea mai principală a guvernului Meu, cesițiunea care trebuie să atragă mai serios atențiunea d-vostă este criza economică și mai cu seamă criza agricolă, care bantue Europa intrăgă și care la noi este mai mult simțită. Această criză a provocat o strimtorare monetară, care se traduce prin o ridicare excepțională a prețului aurului. Guvernul și Banca națională fac și vor face tot ce e cu putință, spre a micșora efectele acestei situațiuni anormale. Din nenorocire însă, această criză ne-a găsit cu finanțele în condițiuni bine regulate, în câtă vom pntă s'o străbatem fără ca interesele noastre să fie sguđuite.

Această criză trebuie însă să fie prin gravitatea ei chiar o cauză de deșteptare și de impulsione pentru a cugeta cu toții la remediu și la îndreptare. Ea ne va sili a imbunătăți sistemul nostru de agricultură pentru a oferi pe piețele europene produse și mai bune și mai efine, și a lupta cu succes în contra concurenței. Pentru a ajunge la acest rezultat, va trebui să dezvoltăm creditele agricole, punându la dispozițiunea lor capitaluri mai însemnate, trebuie să reducem tarifele căilor ferate și mai jos de cum au fost scăđute în timpurile din urmă. În cea mai strânsă legătură cu aceste măsuri stau însă crearea și încuragiarea industriei în România, cu ajutorul căreia numai vom putea ajunge a îndrepta în viitor starea noastră economică și a împuțina efectele criselor ca cea actuală.

Domnilor Senatori, Domnilor Deputați!

Se deschide d'or înaintea un câmp întins și frumos, demn de activitatea d-vostă. Sunt deplin convins că, însuflețit de dorințele și aspirațiunile țerei, nu veți cruța nici o ostenelă și veți lucra cu totă inima spre a înzestra scumpa noastră patriă cu toate instituțiunile reclamate de timp și de progres.

Er Eu rog pe a Totu Puternicul să bine-cuvinteze lucrările d-vostă. Sesiunea ordinară a Corpurilor legiuitoare este deschisă. CAROLŪ.

(Urmăz semnăturile ministrilor).

SCIRILE ĐILEI.

Comitele Bistriței a isbutit să desbrace pe mai mulți preoți de dreptu de viriliști. Ministrul a aprobat propunerea comitelui, ce fusese respinsă de congregațiune.

—0—

În adunarea generală de mai deunăzile a reprezentanței orașului Cașovia, senatorul Iosif Timko atrase atențiunea orașului asupra împrejurării, că în biserica dominicană din Cașovia predicile se țin numai în limba slovacă, cu tôte că o parte mare din credincioși știu bine limba ungară, și făcu propunerea, ca orașul să ceară dela capul bisericesc, să se delature acest rău. Propunerea se primi din partea reprezentanței cu aclamațiune frenetică.

—0—

Conducătorii sloveni din Stiria au hotărît, să intervină cu totă energia pentru înființarea unei reuniuni școlare slovene. Propunătorii vor țină adunări constitutive în tôte orașele mai mari.

—0—

Scirea dată de B. Hirap, că Homonna a fost atacată de 120 lupi, se desminte de Nemzet.

—0—

Ucigașul Robert Marlin a refuzat a apelă în contra sentinței de mörte pronunțată asupra ei, er Kleeberg a cerut timp de 24 de ore, ca să se gândescă pentru această. Apărătorul lui Marlin a insistat pe lângă mama acestuia, care la scirea despre condamnarea fiu-său n'a arătat nici o emoțiune, ca să mērgă să anunțe apelarea ceea ce abia a făcut.

—0—

Telegraful află din sorginte pozitivă, că d. doctor Rămniceanu și-a dat demisiunea dela catedra ce ocupa la Universitate. Demisiunea sa a fost imediat primită.

—0—

Imparțialul este numele unui nou ziar ce a apărut în Bucuresci.

—0—

Se telegrafază din Berlin, că cancelarul ar avea intențiunea să disolve Reichstagul.

—0—

Teatrul Thalia din Stettin a fost în noptea de Sămbetă spre Duminecă distrus de foc. De asemenea teatrul grecesc Euterpi din Smirna a ars în noptea de 15 spre 16 Noemvre până în pământ. Trupele i-a

arsă tötă garderoba și bagagiul. Pe lângă teatru au ars și 4 case vecine. Pagubele sunt mari în amēdouă părțile.

—0—

Colera se pöte considera, după cele mai noue sciri, ca dispărută atät în Italia cât și în Paris.

Prognostice politice.

Cehii privesc cu încredere în viitorul lor. Despre speranțele, care le legă Cehii cu perioada legislativă cea mai de aproape, ne dă Narodni Listy următoarele informațiuni:

În decursul discuțiunilor delegațiunilor din Pesta situațiunea politică s'a lămurit pe deplin. Nicăirea nu se vede nici un norișor, care ar produce o furtună sau o schimbare. Pozițiunea guvernului și a dreptei este întărită într'un mod extraordinar. Dacă comitele Taaffe vrea, pöte să aibă două treimi din majoritate în Reichsrathul viitor. Problema principală va fi a partidei slave de a proba comitelui Taaffe, că trebuie să voescă o așa puternică majoritate, ca să pötă eși din starea actuală a provisorului și din starea acesta ne decisă, și să pötă pași la problema pozitivă, la terminarea constituțiunii, la revisiune în înțelesul autonom, la reforma legii electorale. În fapt articulele fundamentale sunt mörte. Noi nu cerem reînnoirea lor. Dar este timpul suprem, ca relațiunile de drept de stat ale coronei boeme să se aducă în consonanță cu constituțiunea. Dacă guvernul și dreapta se va afla la înălțimea problemei sale, atunci sesiunea viitoare parlamentară va fi cu privire la dezvoltarea constituțiunii în Austria cea mai însemnată și naționalitățile din Austria se vor apropiă de o țintă, care până aci sub guvernul lui Taaffe au privit o numai ca o pătură de negură. Opozițiunea nu va fi în stare să impedece, să nu se restituie ordinea și să nu se mulțămescă naționalitățile. Opozițiunea se va decima, va ajunge-o aceea sörte, ca pe partida liberală în Germania.

Organul Cehilor tineri pe Germanii din Austria nu-i socotesce între naționalitățile din Austria, că el ne vorbește numai despre mulțămirea Cehilor, Polonilor și Slovenilor. Dar pe Germanii austriaci cine îi mulțămesc?

Din acestea enunțațiunile organului Cehilor tineri se vede, că Cehii în sesiunea viitoare a parlamentului austriac își vor da tôte silințele, ca să realizeze tôte dorințele lor naționale și să asigure drepturile prin nisce garanții solide ca să nu mai fie espuși în viitor la tôte eventualitățile.

CRONICA AGRICOLA.

Ocupațiunile și plăcerile cămpenesci. — Agricultură. — Administrațiunea. — Singurătatea. — Lectura. — Conversațiunea. — Artele gimnastice. — Plăcerile primăverii, verei, tōmnei și erneli. (Urmare din Nr. 220.)

Ebel, Bollman și Topffer au descris, într'un chip neimitabil, emoțiunile îngrođitoare ale călătorilor pe jos, printre regiunile muntoase, plăcerilor variate, simple, sublime și folosite sănătății, sufletului și corpului.

Plăcerea călătorilor, ăce Topffer, nu rezultă din vr'un plan hotărît de mai înainte. Tötă lumea și-ar petrece și cei bogați mai cu seamă, decât s'ar putea pregăti plăcerea, cu plată, sau li s'ar hotări locul de întâlnire. Der nu'i așa. Nimic mai liber, independent ca acsăt Proteu; nu'i ceva asupra căruia voința, rangul, aurul, se pötă mai puțin, nimic care să se pötă lăsa mai puțin a fi legat sau să se pötă calcula asupra ceva mai din înainte; călătoriile chiamă la serbătoare pe individ în persoană. Călătoriile în corpore sunt pline de plăceri și în același timp de instrucțiuni, pentru acei ce le întreprind cu un scop determinat; și în acest cas este mai bine a ține seamă de sine și de tovarășii săi. Orice ostenelă se învinge cu rezistență și curagiu. Cu orecare precauțiune se pöte călători ori unde cu plăcere; tôte țările sunt frumoase în destul, totu ce se presintă cată să producă veselie, nu trebuie a se căi de ceva ce nu s'ar întâmpla să fie la îndemână. Dacă este timp frumos, asta'i o minune; dacă plouă, acesta e totu ce pöte fi mai simplu. În această împrejurare pöte cineva să găsească orice ocupațiune, cu desemnul său cu istoria naturală, sau observându ce se va întâmpla, ori în fine trăgându câteva însemnări pentru sine sau pentru amicii săi.

Pe munți înalți, scrie Rousseau în La Nouvelle Héloïse, unde aerul este curat și subțire, cineva simte mai mult înlesnire în respirațiune, corpul este mai ușor și spiritul mai limpede; plăcerile mai potolite și pasiunile mai înfrămate. Meditațiunile iau, nu știu cum, un caracter mare și sublim, potrivit cu obiectele ce ne înconjură; nu știu ce plăcere liniștită care n'are nimic sensual. Pare că ridicându-se cineva mai pre sus de locuința omenilor, lasă tôte sentimentele înjosite, pământenesce, și că cu câtă se apropie de regi-

unile eterate, sufletul contracteză ceva din neschimbata lor puritate. Acolo găsesce cineva liniștea fără melancolie și fără preget, este mulțămit a trăi și a cugeta; tôte dorințele vii se perd încet, încet; perde orice griji. Aceste locuri lasă în fundul inimei o emoțiune ușoră și plăcută; de aci vine, se vede, că o climă plăcută îndulcește moravurile și face pe om mai fericit. Eu mă îndoesc ca vr'o agitațiune violentă, vr'o bolă de vapori, să pötă ține pept unei asemenea șederi prelungite și mă surprinde, cum băile de aerul bine făcător al munților să nu fie unul din remediile cele mai puternice ale medicinei și moralei.

Să ne pogorăm pe șes: secerișurile îmbelșugate, recolta fructelor, serbarea veselă a culesului viilor, ne fac să simțim tōmna mare plăcere. Să ne aședăm pe erbă, împrejurul mesei frugale, la umbra copacilor, și să celebrăm cu paharul în mână dulcea licöre ce a imortalizat pe Bacus și l'a făcut a fi venerat de cei vechi. Să onorăm acest deu, al cărui cult a precedat distrugerea altarelor păgânismului și este celebrat prin orațiuni eterne de credincioși și de preoți noi.

Orașanul indolent, însuși ea parte tōmna la serbătorea culesului și ese pentru câte-va zile la țără. Dar obiceiul este o tirănie neinvinsă, care condamnă pe sclavii săi la lanțuri eterne: orașanul și la țără se plimbă totu pe șoselele împietrite și pe drumurile cu praf, fiind că așa e el deprins.

Celce trăesc la țără se scölă de dimineță, și primele rase ale sörelui îl găsesc pe câmpu la pușca în mână și gēnta la șold, însoțit de cănele credincios ce străbate tufișurile. Ce repede trec orele, când caută cineva o sburătoare, ce fuge de apropierea vânătorului și care îl plimbă din arbori în tufișuri, din tufișuri în mlaștină, prin câmpii, pe unde uită tôte gândurile. Vânătorile de paseri, mai ales osebitele moduri de vânătoare de paseri, oferă ocupațiuni salutare și recreative, pentru acei ce nu iubesc să dormă pe puf, când cele d'înteu rațe ale sörelui vestesc aurora.

Neapărat că vânătorul înțelept va ști să se folosească de această distracțiune în ore-cari limite, căci mai departe sacrificându ce este de folos pentru plăcere, cu acesta ar vatama agricultura. Astfel, unele paseri sunt cele mai bune ajutore cultivatorului, sunt aliatele lui pentru distrugerea insectelor vătămătoare. Acele specii au dobândit un drept legitim la protecțiunea omenilor și legilor, cari opresc sfărămarea barbară a cuiburilor, omorirea lor și a puilor ce aduc așa de însemnate servicii agriculturii; ba din contră, trebuie ca legile să oprescă vânătorile, care sunt o adevărată esterminare a paserilor. Negreșit, când extremele se ating, suprimarea totală a vânătoarei ar fi prejudicială totu atät cât și abuzul acestei plăceri. Nu sunt tôte paserile de o potrivă folosite și unele insectivore fac să se plătescă foarte scump serviciile lor, prin alte perderi. Multe dintre ele distrug numai semințele și fructele. Avem un exemplu în Africa, unde paserile sunt lăsate în voia lor să se înmulțescă. În adevăr, că se înmulțesc așa de tare, în câtă ajung un flagel pentru agricultură, și agricultorul părăsindu ogorul, este espus a perde recolta. Totuși această mulțime aripată, nu preservă țerina de locustele ce ele bantue foarte adesea.

Dacă inima omului ar fi de o bunătate perfectă, reformându sistemul de alimentațiune urmat până acum, respectându viața animalelor, adică nemăncându carnea lor, apoi negreșit că generositatea ar fi de aplaudată. O sectă americană susține, că spiritul violent și ambițios provine din nutrirea cu cărnuri și întrebunțarea bețurilor alcoolice, vinurii și licherurii, și că caracterul dulce și modest se atribuie nutrirei cu substanțe vegetale și bețuri apose. Cu tôte acestea este îndoiș, ca reformele sociale să se pötă face prin schimbarea regimului curat vegetal și pe câtă timp poporele carnivore să devină erbivore; vânătoarea va exista în moravurile lor și va servi ca exercițiu de forță și adresă tinerimei.

Va urmă.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu Gaz. tranz.)

Nyiregyhaza, 29 Noemvre. — Gabriel Pechy, fiul președintelui dietei a fost ales, cu majoritate de 34 voci, deputat în contra antisemitului Hudak.

Praga, 29 Noemvre. — Eduard Wassmund, omoritorul inginerului Brzord, a fost achitat pentru omor cu scop de a jăfui, dar condamnat la mörte prin spēndurătoare pentru omor comun.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la bursa de Viena
din 28 Noemvre st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	123.75	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	95.45	Despăgubire p. dijma de vin ungar	98.15
Rentă de hârtie 5%	90.25	Imprumutul cu premiu ungar	116.75
Imprumutul căilor ferate ungare	144.50	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	116.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (1-ma emisiune)	98.20	Renta de hârtie austriacă	81.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (2-a emisiune)	119.25	Renta de arg. austr.	82.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (3-a emisiune)	105.75	Renta de aur austr.	104.—
Bonuri rurale ungare	100.60	Losurile din 1860	135.50
Bonuri cu cl. de sortare	100.20	Acțiunile băncii austro-ungare	871.—
Bonuri rurale Banat-Timiș	99.75	Act. băncii de credit ungar	305.50
Bonuri cu cl. de sortare	99.75	Act. băncii de credit austr.	301.50
Bonuri rurale transilvane	100.75	Argintul — Galbin împărătesc	5.78
		Napoleon-d'or	9.76 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	60.20
		Londra 10 Livres sterlinge	123.15

Bursa de București.

Cota oficială dela 15 Noemvre st. v. 1884.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	—	—
Renta rom. amort. (5%)	—	—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	—	—
Credit fonc. rural (7%)	—	—
„ „ (5%)	84 1/2, 85	—
„ „ urban (7%)	—	—
„ „ (6%)	—	—
„ „ (5%)	—	—
Banca națională a României	—	1322.23.20
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	328 1/2, 328
„ „ Națională	—	—
Aur	—	10.50%
Bancnote austriace contra aur	2.07	2.08

Cursul pieței Brașov
din 29 Noemvre st. n. 1884.

	Cump.	Vënd.
Bancnote românesce	8.75	8.78
Argint românesc	8.65	8.70
Napoleon-d'or	9.72	9.74
Lire turcesce	10.98	11.—
Imperial	9.96	9.98
Galbeni	5.67	5.70
Scrisurile fonc. »Albina«	100.—	101.50
Ruble Rusesce	124. 1/2	126.—
Discontul	7—10 %	pe an.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturii.)

Acei domni abonați ai noștri, cari au plătit prețul abonamentului pe jumătate de an și pe un an, înainte de 1-a Aprile a. c., sunt rugați a ne trimite diferența prețului urcată dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.“

Deschidere de cafeenea!

Am onóre a face cunoscut onoratului public că am luat în antreprisă

Cafeneaua

in noua casă a institutului de pensii
ce o voi deschide

Sâmbătă in 17 (29) Nov. la amedzi.

Am îngrijit cât se poate mai bine pentru beuturi bune, bufet rece, diare interne și străine, precum și pentru un serviciu solid.

Rugându-me pentru o cercetare cât mai numérosă mă subsemn cu tótă stima

Alexandru Drechsler,
cafegiu.

Suvenir și cadou
primesce gratis

dela mine ori cine ca daru pompos și prețios de sêrbetorele Crăciunului. Prin acest cadou speru a mi câștiga o clientă numérosă și stabilă, și aduce acest sacrificiu, care de sigur va îndemna pe fie-care mușteriu ca se aprovisioneze totu-deuna la mine. Acuma oferu pentru daruri (cadouri) de crăciun și de anul nou

10 obiecte prețioase

una bucată valoréză atât, cât costă tôte la olaltă

cu floreni 2.50.

Pentru domni:

- 1 Ceasornic de cabinet.
- 1 Pôrta-Țigară de spuma de mare
- 1 Lanț de ceasornic, aur artificial
- 1 Joujou aurit pentru ceasornic
- 1 Cravată de mătase
- 1 Inel imitația de brulant
- 1 Garnitură nasturi mod. pentru manșete
- 1 Etui de chibrituri
- 1 Etui japonez pentru țigari
- 1 Suvenir etern gratis.

Pentru dómne:

- 1 Șal mare de érnă
- 1 Maramă de mătase
- 1 Ac de broșe minunată
- 1 Păreche cercei pompoși
- 1 Medalion elegant
- 1 Inel de damă imit. de britant
- 1 Pungă pentru bani
- 1 Decorațiune frumósă pentru masă
- 1 Obiect de jux
- 1 Suvenir etern gratis.

Unu singuru obiect are deja aprópe valórea, cât se cere pentru tôte 10 bucati, totuș le dau tôte 10 bucati **numai cu fl. 2.50** fiecărui contra rambursă postală.

Embalagiutul este asemenea gratis.

Comandele sunt a se adresa singuru și numai la

Wiener Versendungs-Geschäft „FEKETE“
Wien, VI Engalgasse Nr. 10.

Acum! séu nici odată!

Am luat asupra mi vëndarea provisiilor imense de mărfuri lucrare din **spumă de mare și chihlimbaru veritabilu** de-o fabrică însemnată și spre a le preface cât mai curéndu în bani, vëndu cu prețu de batjocură, încâtu d'abia se plătesce prețulu fabricărei, adecă fie-care bucată

numai cu **fl. 1.30** numai cu **fl. 1.30**

Pipe (lulele) pompoze din spumă de mare artificială adjustate cu celú mai finu **argintu de China**, după dorință în tôte formele, așa numite de Ulm, Debrețin, Csikos, Rakoczi, séu ori cum, tăiate netede, fie-care bucată numai fl. 1.30.

Portă-Țigari și Portă-Țigarete din cea mai fină spumă de mare veritabilă cu celú mai finu chihlimbaru veritabilu și în 30 diierite forme, netede séu cioplite, cu sculptură bogată. cu cai, totu felulu de animale, cu flori ornamente și săpături de fantasiă. Fie-care bucată pompoză într'unu etui de catifea costă numai fl. 1.30.

Ciubuc, pipă (lulea) turcescă din spumă de mare artificială. comoditatea cea mai mare pentru totu fumătorulu, cu ciubuculu ei de vișinu veritabilu din Baden cu mirosu minunatu), la olaltă cu prețulu scăqutú numai de fl. 1.30.

Plăcerea cea mai mare

este pentru fie-care fumătoru, cât de frumós, cât de minunatu se chilotéză mărfurile mele de spumă de mare veritabilă, de vreme ce fie-care bucată o preparéză cu cêră, lucrători esperți, vëndarea și trimiterea cu rambursă postală numai scurtu timp prin renumita firmă:

„FEKETE“ Meerschamwaren-Depôt
WIEN, Mariahilf, Engalgass 10.

Depunerii de bani.

Subsemnata filială primesce depunerii de bani spre fructificare pre-lângă interese:

de 3 1/2 % începéndu dela 1 Ianuaru 1885, fără anuciul (plătibile a vista)

„ 4 % cu anuciul de 1 lună

„ 5 % „ „ „ 3 luni

și plătesce institutul însuși jumătatea contribuțiunei de 10 procente.

Brașov, 17 Noemvre 1884.

„ALBINA“
Institutu de credit și de economii
Filiala Brașov.